

## Kongreler ve işçi Dilekleri Kötü Niyetli bazı İşverenlerle Vekilleri İşçilerin birçok Haklarını Çiğniyor

### Pahalılık ve grevler

Geçinme şartlarımızın ne kadar kötü olduğunu hepimiz biliyoruz. Fakat hayatın ucuzlatılması yolunda atılmış tek müsbet adım da görmüyoruz. Çalışma Bakanlığı bir gazeteyle verdiği beyanat işsiz sayısının, hem de yalnız İş Bulma Kurumlarına müracaat edenlerin bu yıl yedi ayda 49.700 olduğunu bildirdi. Bunlardan yalnız üçte birine iş bulunabildiğini de sözlerine ilâve etti.

Son haftalar içinde yapılan İşçi Sendikaları Kongrelerinde işçilerin ücretlerinin ne kadar az, hayatın da ne kadar pahalı olduğunu açık bir dille ifade ettiler.

Bu hali gören muharrirler yok değildir. Geçen gün bir sabah gazetesinde Başmakale sütununda şu cümleler vardı:

«Memleketimizin bir anarşi halinde devam ede gelmekte olan pahalılık ve fiyat politikası her halde hepimizi uzun uzadıya düştürdürecektir bir mahiyet taşımaktadır. Hayat pahalılığı, kazanç ile sarfiyat arasındaki nispetimsizlik ve bilhassa fiyatların arz ve talep kaidelerine bile tâbi olmadan daima yüksek kalmaları her halde cemiyet hayatımızın düzenini bozmakta ve iktisatçı gelişmemizi güçleştirmektedir.»

Otedenberi söylüyoruz: Hükümet, cemiyet hayatının düzenini bozan bu hale son verecek tedbirleri alamazsa, Sağlık Bakanının dediği gibi nüfusumuzun yarısı verem yüzünden ölebilir.

Türkiye, dünyada tek başına yaşayan bir memleket değildir. Bu bakımdan kendileriyle işbirliği yaptığımız memleketlerde de görülen hayat pahalılığı, işsizlik ve verem karşısında acil tedbirlere ihtiyaç vardır. Ajans haberleri Amerikada grevlerin ve işsizliğin alıp yürüdüğünü şöyle bildiriyor: «70.000 kişiden fazla işçi, savunma istihsalini durdurun grevleri yüzünden işsiz kalmıştır. Envanterler ve malzeme kıtlığı yüzünden de otomobil endüstrisinde işsizlik baş göstermiş ve bütün memlekette işsizlik tehlikesi alıp yürümektedir. Caterpillar Traktör şirketine çalışan 22.000 işçi ücretlerinin artmasını isteyerek grev ilan etmiştir. 2 atom enerjisi fabrikasında çalışan işlerini bırakıp gitmişlerdir. Paducas'da 500 milyonluk atom tesisatındaki mühendisler vazifelerini terk ettikleri için iş görülemez hale gelmiştir. İndiana eyaletinde 30 milyon dolarlık bir atom tesisi projesi, 1500 işçinin 7 günlük grevi ile yarıda kalmıştır.

Jet makineleri istihsalı 9800 otomobil işçisinin grevi ile durmuştur. New Jersey'de ve California'da 10.000 işçinin Douglas uçak şirketine karşı ilan ettiği grev 23 üncü güne girmiştir. Otomobil endüstrisinde çalışan 160.000 işçi kıtlık ve hükümetin istihsal kotası yüzünden muvakkaten işsiz kalmıştır.»

Bizde de, Amerikada da ve diğer devletlerde de görülen hayat pahalılığının müşterek sebebinin araştırılmak ve sâlim bir neticeye varmak fikir adamlarına düşen bir

### Kauçuk ve Tütün işçilerinin sezon belâsı

#### Grev kanunu

Sivas işçileri tasarısı antidemokratik buldu

Sivas. (Özel) — Demiryol Sanayii İşçileri Sendikası grev ve Lokavt Kanunu tasarısını incelemiştir. İdare kurulu, bu kanun tasarısını antidemokratik ve işvereni müdafaa eder vaziyette görmüş, fikrini bir raporla Çalışma Bakanlığına bildirmiştir. (O. G.)

Son haftalar içinde yapılan İşçi Sendikaları Kongrelerinde çeşitli dilekler belirtilmiştir. Bu arada bir çok kötü niyetli işverenlerin ve işveren vekilleri ile bazı ustabaşlarının işçi haklarını nasıl çiğnediği etrafile anlatılmıştır.

Bu arada Çikolata ve Şekerli Sanayii İşçileri Kongresinde bir işçi demisti ki:

«Golden Fabrikasında bir arkadaşımız haftalığına 50 kuruş zam istedi. İşveren vekili olan us-

### İşçilerin Gıdasına Dikkat Edilmeli!

#### Herekede işçilere bitli ekmek yediriliyor!

Hereke. (Özel) — Hereke fabrikasında öğle tatilinde işçilere verilen ekmekten kurt, hububat biti, sıçan pisliği çıktığı görülmüş işçi mümessili İbrahim (Devamı 4 üncü sayfada)

#### Kurtlu, Fareli öğle yemeği

Devlet Denizyolları Liman ve Dokları Gemi Sanayii İşçileri Sendikasının Kasımpaşa Şubesi Kongresinde çok acı bir hakikat ortaya çıkmıştır: İşçilere verilen öğle yemeklerinde kurt bulunduğu bir defasında da zeytinyağı tenekesinden kedi büyüklüğünde bir fare leşi çıktığı işçiler tarafından bildirilmiştir.

Denizyolları Genel Müdürlüğü'nün temel taşı olan işçilerin gıdasına karşı gösterilen bu lakaydı karşısında üzülmemek elde değil. Dikkati çeker ve işçilerin gıdasına dikkat edilmesini isteriz.

## Tekel Sendikalarının Kuracağı Federasyon ve Sendikalar Birliği

### Makine Sanayii Sendikası, Birliğin isteklerinin yüzde 20 sini de temin edemeyeceği fikrinde

#### Çikolata İşçilerinin Kongresi

Yeni yönetim kurulu üyelerini bildiriyoruz

Çikolata ve Şeker Sanayii İşçileri Sendikası yeni Yönetim Kurulu şu şekilde teşekkül etmiştir:

Ahmet Muşlu, Mahmut Alçı, Hüseyin Erman, Orhan Yeldan, Kâzım Posof, Mustafa Morkutr, Nebahat Ozbayrak.

Başkanlığa Ahmet Muşlu, Başkan vekilliğine Mahmut Alçı, Sekreterliğe Orhan Yeldan, Muhasipliğe Kâzım Posof, Veznedarlığına Mahmut Alçı (Devamı 4 üncü sayfada)

#### Makine - Kimya işçilerine niçin zam verilmiyor?

Ankara. (Özel) — Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu dahilî talimatnamesine göre işçilere iki yılda bir zam yapılması icab etmektedir. Zam müddeti geçtiği halde işçilere zam verilmemiştir.

vazifedir.

Fakat bizdeki Demokrasi hâlâ fikir hürriyetini tesis edemediğinden, fikir ve ilim adamları herhalde açıkça konuşamayacaklardır. Bu hal de memleket hesabına üzücü olsa gerek.

M. Emin KANTURK

Şehrimizdeki Tekel İşçileri Sendikalarının bir federasyon halinde toplanmaları etrafındaki teşebbüsler devam etmektedir.

Makina Sanayii İşçileri Sendikası Başkanlığı bütün Tekel İşçileri Sendikalarına aşağıdaki mektubu göndermiştir:

«1951 - 1952 yılı devresine ait sendikamız Yönetim Kuruluna seçilen bizler ilk iş olarak Tekel (Devamı 4 üncü sayfada)

#### Tekstil işçilerinin mitingi yine geri kaldı

Kararın sebepleri nedir?

Tekstil ve Örne Sanayii İşçileri Sendikasının yapacağı mitingini İşçi Sendikaları Birliği destekleme kararı vermişti. Geçen sayımızda bunu bildirmiştik. Aynı zamanda Tekstil Sendikası başkanı Bahir Ersoy'un verdiği bir beyanata dercetmiştik.

Fakat gazetemiz rotatifte basılırken Sendikalar Birliği olagan bir toplantı yapmış ve miting mevzuunu görüşmüştür. Heyecanlı tartışma ve faydalı münakaşalarla tartışma ve faydalı münakaşalarla (Devamı 4 üncü sayfada)

#### Paşabahçe Şişe, Cam İşçileri tensikata tabi tutulacak

İşverenlerin kararı bütün işçileri endişe içinde bırakmış bulunuyor

Favşınıda doğmalar ebesiz oluyor

Tavşanlı. (Özel) — İçimiz belediye ebesi izinli gönderilmiştir.

Bu meyanda da G. L. I. Tunçbilek ebesi de izinli olarak gittiklerinden bir çok doğumlar zuhur etmekte ve bu doğumlar da ebesizlik yüzünden bir çok tehlikeler arz etmektedir.

İçimizin bu halini ilgili makamların nazarı dikkatine arz ederiz. (M.Y.)

Paşabahçede yapılan Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikası kongresinde üzerinde durulan en mühim işçi şikâyetleri ve kararları şunlardır:

1 — İşveren, ücretlere zam yapacağını vadedmiştir. Ekimde yapacağını bildirdiği zamlar verilmemiş, sendika toplulukla iş ihtilâfı çıkaracaktır.

2 — İşveren, işçi tensikata yapmak için bir komisyon kurmuştur. Bu komisyonun vereceği karar (Devamı 4 üncü sayfada)

#### Çay ve malzeme işçi sendikası

#### Yönetim kurulu-na secilenler

Tekel Çay ve Malzeme İşçileri Sendikası kongresi yapılmıştır. Yeni Yönetim Kurulu şöyle teşekkül etmiştir: Başkan Mazhar Mo- (Devamı 4 üncü sayfada)

#### DARILMAÇA YOK

#### Va bu deveyi gütmeli

Gazetelerde metni tamamen İngilizce ilanlar var: Satılık köşk, pansiyon, gazete v.s. ilanları. İngiliz, Amerikan bahriyelileri gelmeyi versin: İngilizce «hoş geldiniz» ler yazılı bezler, kartonlar Beyoğlunu kaplıyor.

Bu iş, kabak tadı verir de, Amerikanca düşünüp Türkçe yazan muharrirler gayrete gelir ve «Gazetelerin iki sayfasını İngilizce çıkaralım!» deyiverirlerse...

Malum ya, hazır «Amerikan yardımı» da var. O vakit Amerikan kollejinde mezun mürettip veya musahhah aranacak. Bulunamıyacağından nâşi bu sefer de mürettip ve musahhah idhali başlayacak.

İdhal malı eşya, idhal malı garson, idhal malı kiralık fikirler karşı işçinin infialini biliyoruz. İşten ve gazete okumaktan olacağımıza bu deveyi gütmek...

SİMSEK



Garson Arkadaş

Şunu Soruyor:

## Nereye gidiyoruz?

Sağlık Bakanı diyor ki: «Acil tedbir alınmazsa nüfusumuzun yarısını vermeden ölebilir.» Demek vatandaşlar gıdasızlık ve evsizlik yüzünden mahvoluyor. Demek işsizlerin sayısı her gün biraz daha artıyor. Demek ölümler yüzüyle, koyun koyunayız...»

Nereye gidiyoruz? Yapabilen, başını sokacak bir gecekondu yaptı. Onu da yapamayanlar ve yaptığı gecekondu başını yıkımları on binleri aşılıyor. Sefalet içinde iniyoruz. Ne olacağımızı bilmiyoruz. Şaşkına döndü...

İşsizlikten, gıdasızlıktan verem olarak ölüme mahkûm edildik. İşsizliği protesto yapıyoruz. Miting yapalım diyoruz. Türlü bahanelerle susturuluyoruz. Yabancı uyruklu işçiler çalıştırılmıyor. Kanuna dayanıyoruz. Fakat kanuna aykırı hareketlerle karşılaşıyoruz.

Bilmiyoruz, nereye gidiyoruz?

Baha Tansel

## Bursa'da birleşen 2 sendika

Cibali Tütün ve Sigara Sanayii İşçileri Sendikası yıllık kongresi yapılmıştır. Genel Kurul şu üç konuda Yönetim Kuruluna yetki vermiştir:

- 1 — Mevcut işçi kantininin Koo peratif haline getirilmesi.
- 2 — Sosyal yardımların artırılması için yardım sandığının kurulması.
- 3 — Tütün Sanayii İşçi Sendikalarıyla birleşmesi için yeni Yönetim Kuruluna salâhiyet verilmesi.

## Tütün ve sigara sanayii işçileri de birleşiyor

Tekstil ve Örne Sanayii İşçilerinden arkadaşımız Halil Gürel, Bursa İpek İş Sendikası başkanı ile bir konuşma yapmıştır. Arkadaşımız diyor ki:

«Sendika başkanı Adem Çam bana şu izahatı verdi: «Bursa Mensucat Sendikaları Yünlü ve İpekli olmak üzere iki Sendika halinde çalışmaktadır. Almış olduğumuz bir karar gereğince bu ay yapılacak Kongrede birleşmeyi tahakkuk ettirmeye çalışacağız. Esasen İpek İş Sendikası yakın zamanda Yünlü Mensucat Sendikasının icrayı faaliyet eylediği binaya taşınmış olmakla bu kongrede birleşmenin tahakkuk edeceği kanaatindeyim.»

# Dünya işçi sınıfı tarihine bir bakış

## İngiltere nasıl genişledi ve iktisaden nasıl gelişti?

18 inci asrın ortalarında İngilterenin başlıca pazarı kendi müstemlekeleri idi. İhracatının üçte birini müstemlekelerine yapıyordu. 1767 de Jamayka adası İngiliz müstemlekelerinin 1704 yılında aldığı malların yekünü kadardı, Amerika ise 1770 de Manchester mamulâtının dörtte üçünü satın almıştı.

İngilterenin müstemlekeleri derece derece büyüdü. Bu genişleme 16 ncı asrın sonlarında başladı, 1581 de Türkiye ile ticaret yapmak maksadile bir «Yakınşark Kumpanyası» kuruldu. 1600 de ise Hindistanla ticaret için «Şarkî Hindistan Kumpanyası» tesis edildi. İngilterenin ikinci genişleme devresi 1648 inkılabı sırasında oldu. Birinci inkılab günlerinde Cromvel'in şahsında tezahür eden ticaret burjuvazisinin galibiyeti İngiliz ticaret kudretinin başlangıcını teşkil etmişti. 1648 inkılabı sırasında ise İngiltere, İspanyaya büyük darbeler vurdu. Müstemleke hâkimiyeti için 17 ncı asrın sonlarına kadar Holanda ile mücadele etti. Nihayet 18 inci asrın başlangıcında İngiltere ve Holanda birlikte hareket etti, Fransaya çulandı. Bu hal, Fransada Napolyonun yenilgisine kadar sürdü.

Yapılan istatistikler göstermiştir ki İngiltere 18 inci asrda Fransa ile yedi defa harp etmiştir.

İmdi şu soruyu cevaplandırmak lâzım: İngilterenin genişlemesinin, bu memleketin ekonomik gelişmesi üzerinde ne gibi tesirleri oldu?

Bir kere, İngiltere her türlü müdahale sayesinde ham maddeleri temin edebildi, buna mukabil mensucat mamullerini satmak için en iyi pazarları, müstemlekelerinde elde etmiş oluyordu. Müstemlekeler genişleyince, İngiliz tüccarları ham maddelerin inhisarlarını ellerine geçirmişlerdi. Böylece rakip memleketlerin, bu arada Fransız tüccarlarının durumunu sarsmışlardı. Çünkü ham madde inhisarı ve işçi yevmiyesinin azlığı, buna mukabil makine sayesinde istihsalın artması, elde edilen mamullerin Fransız mamullerine nisbetle yüzde 40 nisbetinde ucuza satılmasına imkân veriyordu. İngiltere tacirlerinin bu üstünlüğü sermaye birikmesi için çok ehemmiyetli idi. Bu hal kapitalin inkişafını teşvik ediyordu.

Tarih göstermiştir ki, sermaye birikmesi, el sanayii devrinde kaabil olamıyordu. Kapitalizm-

den önceki devrede ticaret bir çok masraflara dayanıyordu. Tüccar, malın fiyatını ne kadar artırırsa artırırsa büyük bir kâr

Yazan :

Cahit UMUT

elde edemiyordu. Kapitalist rejimden evvelki zamanlarda büyük sermaye ancak büyük toprak sahiplerinin elinde mevcuttu. Diğer tabakalar ticareti ve istihsalı mürabahaçılık yoluyla yapıyorlardı. Faiz almak için de yine sermaye lâzımdı. Sermaye ancak müstemlekelerin yağma edilmesiyle elde ediliyordu.

Tüccarlar müstemlekelerle emtia götürüyor, buna mukabil yüzde beş yüz kâr getiren bir gayretle onlardan kıymetli maden alıyorlardı. Müstemleke yerlileri bazan hiç bilmedikleri istihlak eşyasını almağa icbar ediliyordu. Bunları bugün sinemalarda Afrikaaya ait filmlerde görüyor, yerli ahalinin nasıl soyulduğunu beyaz perdede takip edebiliyoruz. Tüccarların bu türlü alış vrisi kendilerine yüzde 180 kadar kâr bırakıyordu. Ustelik; «esir ticareti» de almış yürümüşü. Bir «istismar eşyası» sayılan esirler de Avrupa patronları için kârli bir iş haline aldı. Hatta Kolomb'un sözü meşhurdur:

«Yeni keşfedilen toprakların hakiki serveti oranın ahalisidir.»

## Bize Göre:

## Toprağa Dönüş

Yazan: Münib KOÇOĞLU

Yirmi sene oluyor. Londrada İktisad Kongresi toplanmıştı. Dünya ham madde kaynaklarını yeniden gözden geçirilmesi ve Almanya pazar meselesi mevzuu bahisti. Konferansa otuzdan fazla devlet ve bu arada Türkiye de çağrılmıştı. Alman delegasyonu atış püskürüyordu: «Ziraatçı memleketler sanayie özeniyor. Bu yüzden biz anadan doğma sanayici memleketler pazar darlığına düşüyoruz. Türkiye ezelden bir ziraatçı memleket olduğu halde...»

Türk delegesi herifin lâfını ağzına tıkadı:

«Efendiler! Biz istiklâlimizi kılıcımız ve kanımızla kazanmış. Şimdi kılıcımızın çeliğini, bayrağımızın bezini de bizzat kendimiz yapmak kararındayız. Geri, ileri diye milletleri; ziraat, sanayi diye ülkeleri ayırmak düpedüz emperyalıdır.»

Kromvel 1651 yılında neşrettiği deniz ticareti kararname ile İngiliz tüccarlarının menfaatlerini korudu. Bu kararname, İngilterenin deniz kudretini ve onun Avrupa memleketleri denizciliği üzerindeki hâkimiyetini belirtiyordu. Kararnameye göre Avrupadan emtia ithaline yalnız İngiliz gemileri ile müsadde ediliyordu. Alman hususi tedbirler müstemlekelerde sanayinin inkişafını frenliyor, İngiltere için zaruri maddelerin teminini koruyordu. Sermaye birikmesini teşvik eden bu gibi tedbirlere hükümetin vergi politikasında, gümrük politikasında, «İçtimai kredi sistemi» politikasında, Fransa ile harp neticesinde yekünü 850 milyon frangi bulan hükümet borçlarında da görülmüştü. Vergiler umumiyetle halktan alınıyor, vergilerin toplanması işini zengin kimselere satmak suretiyle de sermayedarların daha da zenginleşmesine yardım ediliyordu. Hımmaye sisteminin tek gayesi şu idi: Memleket sanayiini dış rekabette korumak. Ve kapitalizmin esas elemanlarından biri olan sermaye böylece teşekkül etti.

Fakat bu sermayeyi işletilebilmek için muayyen insanların iş kuvvetlerini satması, yani işçi sınıfının çalışmaya hazır olması lâzımdı.

Kapitalistlerin sermayelerini işletmeleri için lüzumlu olan işçi kütleleri İngilterede nasıl meydana geldi? Bunu da başka bir yazıda anlatacağız.

## HUKUK KÖŞESİ

### Tahkimin aksaklıkları

Yazan: Av. Halûk Barutçuoğlu

İşçi ile işveren arasında çıkan toplulukla iş ihtilâflarında uzlaştırma yoluyla bir anlaşmaya varılmazsa mesele «İş İhtilâfları Hakem Kurulu» na intikal eder. Bir de, esas itibarile, II Hakem heyetinin kararlarını temyizden tevkik eden «İş İhtilâfları Yüksek Hakem Kurulu» vardır. Bu suretle görülmüyor ki toplulukla iş ihtilâflarının halli mahkemeye değil hakem kurullarına atılır. Bu hakem kurullarının salâhiyetleri çok geniştir ve kararları bir bakıma ilâm mahiyetindedir. Onun için, elinden mahkemeye müracaat imkânı alınan ihtilâl sahiplerinin, kendi işlerinde son sözü söyleyecek olan bu kurullara tam bir itimatları olması lâzımdır.

Biz burada mecburî tahkim mekanizmasının ne şekilde çalıştığını uzun uzadıya anlatmak istemiyoruz. Maksadımız taraflar üzerinde temin edilecekleri itimat bakımından Hakem Kurullarının kuruluş ve çalışmalarını incelemektir. Bu bakımdan mecburî tahkim yolunda Hakem Kurullarının kuruluş ve çalışmalarında belli başlı üç aksaklık görmekteyiz.

- 1 — Hakem Kurullarının kuruluşları,
- 2 — Gıyabî muhakeme tarzı ve sebebi,
- 3 — Duruşmalarda avukat veya her hangi bir mümessil kabul edilmeyişi.

1 — a) İş İhtilâfları Hakem Kurulu İş Kanununun 82 inci maddesinin B bendine göre, şöyle teşekkül ediyor:

«Hakem Kurulu, valinin veya muavininin başkanlığı altında aşağıda yazılı tarzda teşekkül eder:

1. C Vilâyette İş Kanununun tatbikatile muvazzaf en büyük memur;
- 2) Hukuk İşleri Müdürü ve bunun bulunmadığı vilâyetlerde mektupçu;
- 3) Vali veya muavini ile «1» ve «2» numaralı fıkralarda yazılı iki zattan beraberce, özel şahıslar arasından seçecekleri iki aza.

Bu hususta Prof. Ferit Hakkı Şaymen şöyle demektedir:

«Hakem heyetinin bu tarzı teşekkülü haklı bazı itirazları davet etmiş bulunmaktadır. Filhakika hakem heyeti, vali (veya muavini)nden, maiyetinde bulunan Hukuk İşleri Müdürü (veya mektupçudan), Bölge Çalışma Müdüründen yani üç devlet memuru ile bunların seçecekleri iki zattan tereküp ediyor. İhtilâfın devlet, vilâyet veya belediyeler tarafından işletilmekte olan bir müessesese ile işçileri arasında çıkması çok muhtemeldir. Bilhassa devletçiliğin alıp yürüdüğü bu zamanlarda bu ihtimal çok daha varittir. Bu gibi vaziyetlerde hakimlere has hiç bir teminatı haiz olmayan yüksek devlet memurları hem hâkem, hem de taraf durumunda bulunuyor demektir, Halbuki böyle bir hal hukuk kaidelerine aykırı olduğu gibi, aklî selime (sağduyu) da aykırıdır. Seçilen iki âzanın hakem heyetine katılması bu endişeleri bertaraf etmez: Bir defa bunları seçenler, yine hakem heyetine dahil yüksek devlet memurlarıdır ve bu itibarla onlara bağlı kimseleri seçmeleri şaibesı mevcuttur. Böyle olmasa ve tamamen müstakil ve bitaraf kimseler seçilmiş olsaydı, diğerlerine nazaran bunlar okalliyettedirler. Vaziyeti düzeltmesi için, kanatimizce, valinin yerine heyete başkanlık edecek mahallin en kıdemli hâkimi getirilmeli, seçilecek olan iki zattan biri hukukçu, iktisatçı veya içtimaiyatçı olmalı, diğeri de sendikaların gösterecekleri namzetler arasından alınmalıdır. [1.]»

Sayın Profesörün İş İhtilâfları II Hakem Kurulunun teşekkülü hakkında (Devamı 3 üncü sayfada)

«Hakem Kurulu, valinin veya muavininin başkanlığı altında aşağıda yazılı tarzda teşekkül eder:

1. C Vilâyette İş Kanununun tatbikatile muvazzaf en büyük memur;
- 2) Hukuk İşleri Müdürü ve bunun bulunmadığı vilâyetlerde mektupçu;
- 3) Vali veya muavini ile «1» ve «2» numaralı fıkralarda yazılı iki zattan beraberce, özel şahıslar arasından seçecekleri iki aza.

Bu hususta Prof. Ferit Hakkı Şaymen şöyle demektedir:

«Hakem heyetinin bu tarzı teşekkülü haklı bazı itirazları davet etmiş bulunmaktadır. Filhakika hakem heyeti, vali (veya muavini)nden, maiyetinde bulunan Hukuk İşleri Müdürü (veya mektupçudan), Bölge Çalışma Müdüründen yani üç devlet memuru ile bunların seçecekleri iki zattan tereküp ediyor. İhtilâfın devlet, vilâyet veya belediyeler tarafından işletilmekte olan bir müessesese ile işçileri arasında çıkması çok muhtemeldir. Bilhassa devletçiliğin alıp yürüdüğü bu zamanlarda bu ihtimal çok daha varittir. Bu gibi vaziyetlerde hakimlere has hiç bir teminatı haiz olmayan yüksek devlet memurları hem hâkem, hem de taraf durumunda bulunuyor demektir, Halbuki böyle bir hal hukuk kaidelerine aykırı olduğu gibi, aklî selime (sağduyu) da aykırıdır. Seçilen iki âzanın hakem heyetine katılması bu endişeleri bertaraf etmez: Bir defa bunları seçenler, yine hakem heyetine dahil yüksek devlet memurlarıdır ve bu itibarla onlara bağlı kimseleri seçmeleri şaibesı mevcuttur. Böyle olmasa ve tamamen müstakil ve bitaraf kimseler seçilmiş olsaydı, diğerlerine nazaran bunlar okalliyettedirler. Vaziyeti düzeltmesi için, kanatimizce, valinin yerine heyete başkanlık edecek mahallin en kıdemli hâkimi getirilmeli, seçilecek olan iki zattan biri hukukçu, iktisatçı veya içtimaiyatçı olmalı, diğeri de sendikaların gösterecekleri namzetler arasından alınmalıdır. [1.]»

Sayın Profesörün İş İhtilâfları II Hakem Kurulunun teşekkülü hakkında (Devamı 3 üncü sayfada)

«Hakem Kurulu, valinin veya muavininin başkanlığı altında aşağıda yazılı tarzda teşekkül eder:

1. C Vilâyette İş Kanununun tatbikatile muvazzaf en büyük memur;
- 2) Hukuk İşleri Müdürü ve bunun bulunmadığı vilâyetlerde mektupçu;
- 3) Vali veya muavini ile «1» ve «2» numaralı fıkralarda yazılı iki zattan beraberce, özel şahıslar arasından seçecekleri iki aza.

Bu hususta Prof. Ferit Hakkı Şaymen şöyle demektedir:

«Hakem Kurulu, valinin veya muavininin başkanlığı altında aşağıda yazılı tarzda teşekkül eder:

1. C Vilâyette İş Kanununun tatbikatile muvazzaf en büyük memur;
- 2) Hukuk İşleri Müdürü ve bunun bulunmadığı vilâyetlerde mektupçu;
- 3) Vali veya muavini ile «1» ve «2» numaralı fıkralarda yazılı iki zattan beraberce, özel şahıslar arasından seçecekleri iki aza.

## Hatırlarınız mı?

### İŞ MUFETTİŞLERİNİN KONTROLU NASIL OLACAKTI?

1947 yılının 4 Martında Çalışma Genel Müdürlüğü, Bölge Çalışma Müdürlüklerine bir tamim göndermişti. Bu tamimde deniyordu ki:

«İş Kanunu tatbikatını kontrol ve mürakabe gayesiyle ihdas edilmiş olan ve bu itibarla iş yerleriyle daha sıkı temas halinde bulunan İş Mufettişlerinin yaptıkları teftiş ve kontroller esnasında işçi ve bilhassa işçi mümessilleri ile de görüşmek suretiyle işçi dilekleri ile de yakından alakadar olmaları lâzımdır.»

Ogün bugün, işçiler hâlâ bu tamim hükümlerine göre teftiş bekler, dururlar.

### YABANCI PROFESÖR VE YABANCI SERMAYE

Profesör Ziyaettin Fındıkoğlu, «İş» Mecmuasının 11-12 ncı sayılarında yabancı dört Profesörün Üniversitelerden ayrılmalari üzerinde duruyor ve şunları soruyordu:

«Memleketimizi terk ederken ne bırakmışlardır? Yanlarında kim yetiştirilmiş? Yetiştirdikleri talebe ilim karakteri bakımından ne elde etmiştir? Bu yabancı âlimlere üç senede sarfedilen parayekünü, istenen ve beklenen neticenin mânevî bakımından kaçta kaçını bize vermiştir?»

Yabancı sermayeyi teşvik kanunu neşredildikten sonra bu yabancı sermayelerin işçilere neler bırakacağını, tıpkı yabancı Profesörlere sorulanlar gibi srahyamaz mayız?

## Ayvansaray Tel ve Çivi işçilerine zam verildi

### Sendikanın yerinde teşebbüsü

İktisadi ve Sınai T. ve İşletme T. A.Ş. nin Ayvansaraydaki Tel ve Çivi Fabrikasında çalışan işçiler, mümessilleri vasıtası ile Fabrika müdürlüğüne 91 imzalı bir yazıyla hayat pahalılığından bahsederek ücretlerine zam yapılmasını istemişlerdir. İşçilerin bu isteklerini İstanbul Demir ve Madeni Eşya Sendikası da desteklediğini ve benimseyeceğini şifahen bildirmiştir. Müessesese talebi incelenmiş ve bu hususta konuşmak üzere gün tayin etmiştir. Tayin edilen günde Sendika adına Başkan Üzeyir Kuran, Yönetim Kurulundan Yusuf Sidal ve İşçi Mümessilleri Sabri Apaydın ile Harun Büyük ve Naci Budanaz, Müessesese adına da Fabrika müdürü Fikret Erenyol ile Fabrika İşletme Müdürü Ahmet Babal iştirak etmişlerdir. İstek Etrafında incelenerek her iki tarafın iyi niyet ve iyi anlayışı sonunda İşçilerin Kıdem ve meslekî kabiliyetleri gözönünde tutularak saat ücretlerine yüzde 10 ilâ 20 arasında bir zam yapılma kararı alınmış ve bu kararın 1/9/1951 tarihinden itibaren tatbiki taraflarca uygun görülmüştür.

### KONGREYE DAVET

Cibali Kutu Fabrikası İşçileri Sendikasının yıllık kongresi 5.10.1951 Cuma günü saat 12 de fabrika lokalinde yapılacağından kayıtlı üyelerin teşrifleri rica olunur.

GÜNDEM: 1 — Yönetim Kurulu, hesap ve denetçi raporlarının okunması, 2 — Raporlar üzerinde konuşma ve Yönetim Kurulunun ibrası, 3 — Seçimler, 4 — Dilekler.

Yönetim Kurulu



4/10/1951

Yazan:

İŞÇİ RÖPORTAJLARI

Kemal Sütker

Sarıgöl tuğla harmanı  
işçileri arasında..

Röportajı yapan: İbrahim Güzelce

Beykoz Kundura İşçilerine Bir  
Yılda Bir Kundura VerilmelidirBu kadar masum bir isteği anlatan Sendika  
Başkanı Emin Akherenle bir konuşma

Beykoz deri ve Kundura Sanayi İşçileri Sendikası başkanı Emin Akheren, sendikamızın çalışmalarını hakkında izahatına devam etti:

— Bizim bir kantinimiz var, dedi, her türlü yiyecek ihtiyacını, kurtuluş flatına üyelere satıyoruz. Sendika sermayesi biraz artarsa kantinimizi kooperatif haline getirmeye çalışacağız.

Sendikamızın işçiyeye ucuz ve temiz gıda maddesi vermek için gösterdiği bu itina beni sevindirdi. Bu sevinçle Emin Akherene baktık o sözlerine devam etti:

— Sendikamız, muztar kalan üyelerine senede bir defaya mahsus olmak üzere bir ay ve daha fazla süren hastalık istirahatlerinde 45 liralık yardım yapmaktadır.

— Demek sosyal yardımlarınız da var!

— Evet, dedi. Bunu zaruri görüyoruz. Mesela sendikamız üyesinin ölen efradı ailesine yapacağı zaruri masraflara bir yardım olarak 40 lira ödüyoruz.

— Ya üyelerinizden biri... Tabii, Allah geçinden versin.

Emin Akheren de: Allah geçinden versin, dedi. Öyle bir felâket olunca üyemizin en yakın vârisine 150 lira veriyoruz.

İşçilerin mesken derdi mühimdi. Beykoz işçilerinin bu husustaki düşüncelerini öğrenmek istedim. Emin Akheren izah etti:

— Mesken derdi, hakikaten mühim ve halledilmesi zaruri olan bir derd halindedir. Küçük bir oda içerisinde 10 kişilik bir ailenin yatması, mesken ihtiyacının açık bir ifadesi ve misalidir.

— Bu husustaki isteğiniziz? Sendika başkanı şu cevabı verdi:

— Fabrikamızın hemen güneyinde hâli arsalar var. Bunlar Emlak Milliyeye aid. Bu arsalar bir kanunla Belediyeye devredilmeli,



Emin Akheren

Belediye derhal ucuz ev inşasına başlamalıdır. Bu evler 3 - 5 bin liraya mal edilmeli ve çok uzun vade ile işçilere satılmalıdır.

Son kelimeleri söyledikten sonra ilâve etti:

— Fakat inşaat mevsimi geçti. Havalar soğudu. Bu bakımdan

bu arzumuzun 952 ilkbaharında tahakkuk etmesini ümit ediyor ve o günleri sevinçle bekliyoruz.

Nedense gözüm kundurasına takıldı. Hiç bir sebep yokken gözümün, Emin Akherenin ayakkabılarına gitmesi dilimin ucuna şu kelimeleri getirdi:

— Fabrika size parasız ayakkabı veriyor mu?

— Hayır!

— İstemiyor musunuz?

— Senede bir çift parasız kundura istiyoruz. Bu talebimizin Umum Müdürlüğe kabul edilmesini arzu ettiğimizi söylemeliyim.

— Ayağımızdaki kundura yerli malı mıdır?

— Evet, buradan aldım. 22 liraya.

Düşündüm ki Beykoz Deri ve Kundura fabrikası işçileri yılda 22 liralık bir ikram istemektedir.

Sümerbank Genel Müdürlüğü bu kadar masum ve basit bir dileği yerine getirmekte gecikmemelidir.

## Hukuk Köşesi :

(Baş tarafı 2 no. sayfada)

kimından ileri sürmüş olduğu fikirler vaziyeti iyice aydınlatmaktadır. Ancak Hakem Kurulunun teşekkülünü etrafıca tenkid eden sayın profesörün vaziyeti düzeltmek için gösterdiği hal şekli bilhassa ihtilâf devlet, vilâyet veya belediyeler tarafından işletilen bir müessesede çıktığı takdirde istenen neticeyi veremeyecektir. Zira diğer iki azadan birini seçecek olan üç kişi arasında ekseriyet gene Bölge Çalışma Müdürlüğü ile Vilâyet Hukuk İşleri Müdürlüğü veya mektupçusu tarafından kalacaktır. Bu şekilde Hakem Kuruluna ihtilak edecek olan üye yine kurulun bitaraflığını ihlal etmiş olacaktır. Çünkü beş kişiden ibaret olan İl Hakem Kurulunda ekseri-

yeti teşkil edecek olan üç rey gene bir tarafta toplanmış olacaktır. Diğer azanın seçiminde pek bitaraf kalmadığına dair misal bulmak ise pek güç değildir kanaatindeyiz.

## Tekstil sendikası Bala şubesi

Haber aldığımız göre, Balat ve havalisinde çalışan mensucat işçileri, on bir imza taşıyan bir dilekçe ile Tekstil ve Orme Sanayii İşçileri Sendikasına müracaat etmişlerdir. Bu müracaatta Bala'da bir Şube açılmasını istemişlerdir. Teklifi teklif eden Tekstil ve Orme Sanayii İşçileri Sendikasının bu hususta vereceği karar merakla beklenmektedir.

yecem ki:

— Sen git, efendin gelsin! diyeceğim.. Küpiye binecek tabii. Azamette geleceğim, koca göbeğini şişire şişire.. Boş vereceğim.. Yakacam Sıphah'i, bacak bacak üstünde.. İnsan görsün ay!

Birdenbire değişti:

— Beni zorla kaldırtamaz tabii değil mi?  
— Nerden?  
— Rakı masasından..  
— Kaldıramaz amma, işini ze son verir belki de..

— Vız gelir.. Minnetim kalmadı artık. Kardeşim geldi ki.. Oldum be yahu! İki sene be kardeşim, geceli gündüzlü.. En doğru lâfi eşşöğlü eşşekler, ayı oğlu ayılar, ulan.. Kemigime tak dedi yahu.. Bu adama varsa ver yesin! Löp löp atsun mideye. Diyor ki:

— Dünya bir gemi - Akıl yelkeni - Fikir dümeni - Kurtar kendini - Göreyim seni!

Ben diyor kurtardım kendimi, lokantam var, dünya vız gelir. Bazı polisler, parti adamları, tahsildarlar filân gelir dükkâna, yüzlerine karşı el ovalar, iki büküm olur.. Numara! Sakın inanma kardeşim bunun numarasına.. Herifler dükkândan çıktılar mı, analarına, avratlarına söğmediği kalır. Bir gün Demokrat Parti için bilet getirdi.

ler.. Cebri değil, gönül rızasile bir şey meselâ.. Koskoca patronun, ayağına kadar gelmişler, ayıp değil mi? Ne dedi bililer, ayıp değil mi? Patronumuz yok, sonra gelin dedi, baştan attı! Bir fikiraya beş kuruş sadaka vermez.. İsterse babası olsun..

Mühendis mektebi talebeleri bize abone.. Güler yüzlü, hatırlamaz çocuklar, hepsile de arkadaşız.. Bahşiş dolu verirler.. Aşıya fis geçtim, kepeğe dokunu dokunu verdi.. Çakmış enayi.. Aşımın ne anası kaldı, ne avradı! Herif bastı gitti.. Ben de basar giderdim amma, çoluk çocuk.. Kaldır bir şey vur kafasına, zaten canı bilmez neresinde, düşüp geberecek, sokacaklar kodese!

Demek beni polis kuvvetiyle kaldırtamaz?

— Ne münasebet canım? Nasıl kaldırtır?

— Haydi patron neyse diye.. Herif lokantanın sahibi filân.. Bir kayıncosu var, yüz yirmi kiloluk, ayı! Onun kahır hele hiç çekilmiyor. Herif ağımsu baba ekmeği yemeğe.. Kendi yumruğunu sıkı sanıyor.. El yumruğu yemiyen.. Geçen gün, kalam yerinde değil, oğlan ishah oldu, kötü hastalığa çevirecek diye ödüm kopuyor.. Bu tutmuş şaka.. Yumruk atar, güleş tutmak ister.. Heriflerde gam, kasavet yok ki.. Etin yağ-

— Elinde kirek, ayağında ince bir don, sırında muhtelif yerlerinden yırtık bir iş gömleği ile çamurun içerisine diz kapaklarına kadar gömülmüş bir işçiyeye sokuldum:  
— Kolay gelsin, dedim.  
Başımı yukarıya kaldırdı, beni gördü.  
— Eyvallah, diye cevap verdi.  
— Adın ne senin?  
— Hasan Bulut.  
— Nerelisin?  
— Trabzonlu.  
Soğuk bir rüzgâr burada kendini daha şiddetle hissettiriyordu.

— Bu halde üşütmüyor musunuz? diye sordum.  
Tuhaf tuhaf yüzüme baktı. Sonra mehçup bir insan halile cevap verdi:

— Üşüsek ne yapacağız ki?  
— Bu şekilde kaç saat çalışıyorsunuz?

— Belli olmaz, sabahları 7 de işbaşı yaparız akşamın 7 sine kadar. Ama çok zamanlar 8 - 9 a kadar çalıştığımız da olur.

— Bu fazla çalışmanız için patron size ayrıca bir para verir mi?  
— Hayır. Hem ben götürtü olarak çalışırım. Şu kuyuda gördüğünüz çamuru aktardım mı işim biter.

— Bazan 11 bazan da 13 saat kadar sürer..

— Buna karşılık aldığın yevmiye nedir?  
— 2.5 lira.. Geceleri de burada yatarız.

— Harmanda kaç işçi çalışıyor sunuz?

— 30 - 40 kişi kadar.

— Kaç ay çalışırsınız?

— Eh! Aşağı yukarı 7 ay.. İşte bu aylarda harman paydos olur, biz de köylerimize döneriz.

— Peki 30 - 40 kişi kadar çalışıyoruz diyorsun, hem de devamlı.. O halde neden İş Kanununa tâbi değilsiniz?

Emniyetsiz gözlerle etrafına bakındıktan sonra, alçak sesle:

— Bilmem, dedi. Biz köylüüz böyle şeylere pek aklımız ermez. Yalnız, geçenlerde bu kanundan bahsetti diye İstanbullu bir arkadaşımızı patron isten çıkardı.

## HİKÂYE

## Sevinçli bir anda

Yazan: RUŞTU CEYHAN

Oto taksi durağından geçerken birisi kolumu tuttu. Döndüm: Uzun boylu, kupkuru biri:

— Geldi! dedi.

Gözleri parlıyor, zaptedemediği bir sevinçle çalkanyordu. Bense onu tanıyordum. Sor-

— Kim geldi?

Ciddileşti:

— Kim mi geldi? Haberiz yok mu?

— Yoook..

— Sahi mi?

— Elbette sahi!

Beni gözleriyle tarttıktan sonra:

— Bizim birader! dedi, beş yaş küçüğüm.. Beş yaş küçüğüm amma nah! Delikanlı.. Ziraat Fakültesini bitirdi. Öyle zekidir ki, bildiğin gibi değil. İngilizceyi kendi kendine öğ-

rendi. Subaydı, gözbebeği idi alayımın. Geldi ya, vız gelir dünya artık.. Yarın gidip subay elbiselerini teslim edecekti.. Dedim kardeşim, eğer beni seviyorsan, teslim etme, bekle bir gün daha dedim.. Niye âbi dedi, dedim bir iş var.. Maksadım ne biliyor musun? Bizim patron olacak tuz kabağının yüreğinin yağın eritmek! Görsün nasıl olmuştur insanlık.. Bizim lokantanın karşısında bir başka lokanta var. Takımları bizimki kadar mükemmel değil amma, sahibi insan. Kardeşimle çökeceğiz bir masaya, açacağız yarım kiloluk Kulübü, kekâ! Biz çalışırken tabii göreceğiz enayi! Haber gönderecek, iş zamanında bu halt yemez diye..

Haber gönderdiği sarsona di-

—

—

—

—

—

—

—

—

—

Usullacak savuştum.



# İŞÇİ SPOR

## Yıldıranspor Çağlayan sporu 3-1 mağlup etti

### Olimpiyadsporla - Kartalspor yenilemediler

30/9/951 Pazar günü Eyüb sahasında "OLİMPİYATSPOR" - "KARTALSPOR" arasında hususi bir maç yapılmış ve her iki takım da birer golden fazla gol çıkarmışlardır. Bu maçta Olimpiyatspor gayet anlaşılabilir bir oyun tarzı tatbik etmiş fakat bir golden fazla gol çıkaramaması da şanssızlığı yüzünden ileri gelmiştir.

#### YILDIRANSPOR - ÇAĞLAYAN MAÇI

30 Eylül 1951 Pazar günü Çağlayan sahasında Yıldıranspor (A-B) - Çağlayan (A-B) takımları arasında bir dostluk maçı yapılmış, saat 15.00 de yapılan (B) takımları maçında Yıldıranspor şu tertiple sahada görülmüştür:

İsmail - B. Rüştü, Ahmet - Ozer, Güney, Mustafa - Kemal, Nuri, Rüştü, Hamdi, Nedim.

Birinci devrede her iki taraf da gol çıkarmıyarak 0-0 bitirmişler, ikinci devrede Çağlayan takımı bir gol yiyerek maçı 1-0 kaybetmiştir. Saat 17.00 de yapılan (A) takımları maçında da Yıldıranspor şu kadroyla çıkmıştır:

#### Kadri Faik Enver

Ali T. Nevzat Nevzat Yılmaz Osman Erhan Recep Nahit Oyuna Çağlayanın vuruşuyla başlandı. Her iki tarafta da yaptıkları aynular müdafaa takımları, kalecilere pek nadir top geliyordu. Devre böylece golsüz geçti. İkinci devre Yıldıranspor'un taahhüdünde değişiklik yaparak Erhan'ın yerine Saffeti ve Yilmazın yerine Kâzım'ı alarak oyuna başlamıştır. Maç başlıyala henüz 11 dakika olmuştu ki Çağlayan takımı ortadan yaptığı bir akını golle neticelendirdi. Bu gol Yıldıranspor'un

### İşçilerin gıdasına dikkat etmeli

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Ömür, Mustafa Tokmak, Şükrü Özdemir derhal ekmeklere el ko-yarak keyfiyetten fabrika müdürü Kenan Sidal haberdar edilmiş, sigorta doktoru tarafından bütün unların kontrol edilmesi işi mü-messilleri tarafından istenmiş, derhal işi mümessillerinin de ka-tıldığı bir ekip fabrika fırınına gitmiştir. İşveren vekillerinin de hazır bulunduğu bu kontrolda büt-ün unlar doktor tarafından kont-rol edilmiş 60 çuval unun hepsinde küf, hububat biti, sıçan pisliği ol-duğu görülmüştür. Hâdisle zabıta tesbit edilmiş doktorun unların yenemeyeceğine dair verdiği rap-ör üzerine işçi mümessilleri alâ-kalı yerlere baş vurmuştur. Bun-dan evvel 40 kadar işçi zehirlen-miştir. Bu zehirlemenin hububat bitinden ileri geldiği sanılmakta-dır... (M. O)

#### İŞÇİ HAKKI

Haftalık Siyasî Müstakil Gazete  
Gönderilen yazılar geri verilmeyiz.

Yıllık aboneli 520 kuruş  
Altı aylık 260 "

Bân Tarifesi  
Başlık 20.00 lira  
Resmî ilânların bir santimi 2.00 "  
Kongre ilânları 7.50 "

Doğum, nişan, düğün ve ölüm ilânlarından hiç bir ücret alınmaz.  
Basıldığı Yer:  
Son Telgraf Matbaası

## İŞÇİ HAKKI TÜSTAV

### ARŞİV

#### BELGESİ

## Tekel sendikalarının kuracağı federasyon

(Baş tarafı 1 inci sayfada) sendikalarının bir federasyon kurması mevzuunu ele aldık.

Çok eski fakat bir türlü kuvvenle file çıkamamış olan bu işin teminini sizlerden ısrarla istiyoruz. Umumi davalarımızın tahakkukunda azami randıman alamamak, diğer sendikalar tarafından şahsi menfaatlar peşinde koşmakla itham edilmek üzüntüsü bizi bu teşebbüsü yapmaya icbar etti. Daima bağlı kalmayı zaruri gördüğümüz Birlik bize isteklerimizin % 20 sini dahi temin edemeyecektir. Çünkü o umumi çapta bütün İstanbul işçisinin ihtiyacı larına ait ağır bir yükü taşımaktadır.

Bu sebeple gayesi ve vazifesi yalnız Tekel işçilerinin menfaat-

larını temin ve korumak olan bir teşekkülün kurulması şarttır.

Tecrübeli ve idealist elemanlarımızla işçi muhitinde ve matbuatta tevaccütlere mazhar olmanız hasebiyle, diğer işçi teşekülleri muvacehesinde örnek olacak bir şekilde, bu teşkilâtı kurmak kudret ve liyakatına maliksiniz. Tekel işçilerinin mukaderatının tamamen sizin gayret ve vicdanlarınıza teydi edildiği meydandadır. Ve hakikaten bugün bu esasî müdrük derecede tekâmül ettiğiniz de aşikârdır.

Netice olarak Sigara ve Bira Sendikalarının iki tecrübeli başkanlarının organizesi altında bu zarurî işin tahakkuku için her türlü teşebbüs ve müzaheretiniziza teydi edildiği meydandadır.

## Tekstil işçileri mitingi

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

İşçilerden sonra Birlik şüresi vermiştir: Miting desteklenecektir.

Böylece aradaki anlaşmazlık halidelmisti. Fakat daha önce verilen beyanatın nesri ile «pişmiş aşu katılmış» olacaktı. Bunu isteme diğimiz ve gayemiz işçi davasına hizmet olduğundan gazetemizin baskısını durdurduk. Sayfa kağıtlarındaki beyanatı freze ile sil-dirdik. Bunun sebebi ile geçen sayı-mızın 4. sayfasında bir kısım

sütunlar beyaz çıktı.

Mitingin 6 Ekimde Birlik ve Sendikaca yapılması kararlaştırılan sonraki durum şudur:

6 Ekim tarihinin İstanbul kurtuluş gününe rastlaması üzerine Vali ve belediye Başkanı Ordinaryüs Profesör Dr. Fahrettin Kerim Gökay miting tertip komitesine bir görüşme yapmış ve işçilerin dikkatini çekmiştir. Vali, işçilere «Miting yapmayın» dememiş, fakat işçilerin millî hislerine hitap ederek 6 Ekim tarihi üzerinde durmalarını istemiştir. Bunun üzerine Tekstil Sendikasında bir toplantı yapılmıştır. Sendikalar Birliği Başkanı Şeref Hivelin riyaset ettiği toplantıda söz alan işçiler, İstanbul kurtuluş günü miting yapmanın doğru olmayacağını ifade etmişlerdir. Bunun üzerine mitingün 6 Ekimde yapılmamasına karar verilmiştir.

Bir komite, ileride hangi tarihte miting yapılacağını tespit edecektir.

## Çikolata işçileri

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

İşçi Mustafa Morkurt getirilmiştir.

Kongre Birliğe iltihak kararı verilmiştir. Yönetim Kuruluna başkanlar dilerken gelecek sayımızda bu kongre hakkında tafsilat vereceğimizi bildiririz.

## İstanbul Gıda Sanayii İşçileri Sendikası Yardım Sandığı Tüzüğü

1 - Sandığın gelirleri şunlardır:

a) İstanbul Gıda Sanayii İşçileri Sendikasının yardım sandığına dahil üyelerden topladığı aidatın yüzde yetmiş tutarında parası.

b) Sendika tarafından tertip edilecek müsamereler, konserler, piyango gibi teşebbüslerden alınacak paraların yüzde ellisi.

c) İş Kanununun 30 cu maddesine göre işçi gündeüklerinden yapılan ceza kesintilerinden sendikaya alınacak paralar.

d) Bilümmü teberrüleri.

2 - Yardımlardan faydalanabilmek için şu şartlar aranır:

a) İstanbul Gıda Sanayii İşçilerinin yardım sandığının en az altı aylık üyesi bulunmak.

b) Yardım talep edilen tarihe kadar muntazam her ay aidatını ödemiş olmak, geçmiş aidatlarını defaten ödemek isteyen yardımlardan faydalanamaz.

c) İşbu tüzüğün diğer maddelerinde gösterilen lüzumlu evrakı müsbiteyi ibraz etmek.

3 - Yardım Sandığı şu halde üyelerine yardımda bulunur:

a) Üyenin ölümü halinde ailesine.

b) Üyenin bakmağa mecbur olduğu ana, baba, eşi ve çocuklarından birinin ölümü halinde,

c) Yangın, deprem ve su baskını halinde üyenin kendisi zarar gördüğü takdirde eli lira.

4 - 4772 sayılı kanunun şümulüne giren doğum, iş kazası ve meslek hastalıklarında üyeye sandıkça yardım yapılamaz.

5 - Hastalık yardımı haftadan haftaya yapılır. Bir haftadan az olan yardımlar hafta sonunda toptan ödenir. Hastalık yardımından faydalanabilmek için işyeri veya sendika doktorunun raporunu ibraz etmek şarttır.

6 - Üyenin ölümü halinde v. reselerine 75 lira ödenir. Vârisleri bulunmadığı takdirde cenaze masrafları sendika tarafından yapılır. Bu yardımdan faydalanabilmek için defin ruhsatı ve mahal leden ölümün vâkı olduğuna dair ilmihaber getirmek kâfidir.

7 - Aile efradından 3 cü maddenin c) fıkrasında zikredilen kimselerden beş yaşına kadar çocuklar için 30 lira, daha fazla yaşlarda olanlar için de ölüm halinde üyeye 50 lira ödenir.

8 - Yönetim Kurulu kararı ile yardım sandığına sendika parasından ilâve yapılabilir.

9 - Bu tüzükte yapılacak değişiklik ancak sendikanın kongresi kararı ile mümkündür.

10 - Yardım sandığı sendikanın bir kolu olarak çalışır ve idare heyeti kendi arasından üç kişiyi sandık için vazifelendirir.

## İlaç Satın Alınacak

1 - İşçi Sigortaları Kurumu sağlık tesislerine lüzumlu ilaçlar mevcut şartnamesine göre açık eksiltmeye konulmuştur.

2 - İlaçların muhammen bedeli 67083,00 lira olup geçici teminat 5031,25 liradır.

3 - Eksiltme 11/Ekim/1951 Perşembe günü saat 14 de Çağal-oğlu Süruri mahallesi Sultan Mehtep sokağında 5-7 numarada İşçi Sigortaları Müdüriyet binasındaki Satınalma Komisyonunda yapılacaktır.

4 - Şartname her gün sözü geçen komisyonda görülebilir.

5 - İsteklilerin belirli gün ve saatte ilaç satışı yapılmasına dair belgeleriyle birlikte komisyonda bulunmaları. Telefon: 2092.

(15245)

## Kongreler ve işçi dilekleri

(Baş tarafı 1. ci sahifede)

tabaşı o işçiyi derhal tokatladı. Ağzından kan geldi.»

Aynı kongrede bir başka işçi de İş Müfettişlerinin şikâyetleri tahkika geldiği zaman yaptığı hareketlere temas etmiş ve demiştir ki:

«28 kişi Bölgeye mazbata vermiştik. İşveren çalışmalarımızdan 40 dakikayı hiçe sayıyor diye. 18 gün sonra Müfettiş geldi. Elinde mazbata. İşverenin yazıhanesine çöktü. Bizi işverenin önünde sorguya çekmeğe kalktı.»

Lâstik ve kauçuk Sanayii İşçileri Sendikasında da şunlar belirtilmiştir:

İşveren kendi menfaatini himaye için bir sezon dalgası icat etmiştir. Bu sezon denilen belâ yüzünden sekiz bin işçi, işsizlik ve açlık tehlikesiyle daima yüz yüzedir. İşverenler, işçilerin Sendikaya üye olmasını istemiyor. İşçileri tehdit ediyor. Bu yüzden Sendika fabrikalarda çoğunluk sağlanamıyor. İş ihtilâfı yapılamıyor. Bazı İşçi Müessilleri de işveren vekilidir.

Tütün İşçileri Sendikası adına konuşan bir işçi de sezon belâsının kendi iş kollarında da mevcut olduğunu belirtmiştir. İşçiler, yevmiyelerin düşüklüğü üzerinde de durmuşlardır.

## Paşabahçe şişe ve cam işçileri Tuncbilekte 40 ailelik işçi evi yaptırılıyor

(Baş tarafı 1. ci sahifede)

İşçiler aleyhine olursa sendika gerekli teşebbüslere girişecektir.

3 - Fabrikada bir memur bulduğu vardır. 1000 işçinin başında 500 memur vardır. Tensikat yapılacaksa memurlardan yapılsın. Çünkü satte 32,5 kuruş alan işçilerden ellisinin aylık tutarı iki meaurun maasından azdır. Bu bakımdan ilgili makamlar işçi tensikati üzerinde durmalıdır. Eya-sen şimdi bir kısım işçiler mecburi izne tabi olmuş ve kendilerine yarım yevmiye verilme yolu tutulmuştur.

G.L. İşletmesi yeni müdürü Tavşanlı müessese merkezinde görevine başladı.

Tavşanlı, (Özel) - Garp Linyitleri İşletmesi sabık Müessese Müdürü Cemal Zühtü Aysanın Ankarada vazife alması münasebetiyle bu zâtin yerine Tavşanlı Müessese Müdürlüğüne tayin edilen Nevzat Yerdel Tavşanlı Müessese merkezine gelerek görevine başlamıştır. Bu arada da Tuncbilek mintakasına gelerek yanlarında Mintaka Baş Mühendis vekili Hamza Batuk ve Yüksek Mühendis Tahsin Yalabık olduğu halde, ocakları gezmiş ve işçilerin durumlarını gözden geçirmiştir.

Bazı ocak dahili işçilerinin başlarında baretleri (İşçi Şapkası) olmadığını gören Müessese Müdürü bunlarında baret giymelerini sağlamaları için ilgililere gerekli emirler vermiş ve bu suretle bütün işçilerin baret giymelerini sağlamış olduğundan Yeni Müdürden bütün işçiler memnun ve hoşnut olmuşlardır.

(H. C. A.)

Tavşanlı, (Özel) - 1951 yılı iş programına göre yapılması mukarar 20 evin inşasına başlanmıştır. Bu evler, sağlı, solu olmak üzere bir çatıda iki aile efradının barınabileceği bir sistemde yapılmaktadır.

Evlere inşası tamamlanınca işletmede uzun zamandır çalışmış işçilere tevziyatı yapılacaktır.

(H. C. A.)

## Çay ve malzeme işçileri

(Baş tarafı 1. ci sahifede)

rova, Başkan vekili Yaşar Yıldız Muhasip Ziya Tapki, Genel sekreter Mehmet Pâkkan, Veznedar Şerife Eşcan, Muhasip vekili Sadi Candamar, Genel sekreter vekili Kâni Demetgül.

Denetim Kurulu üyeleri: Zeki Esener, Nazif Uygun, Süleyman Biryan, Atif Özdemir.

Haysiyet Divanı: Salâhattin Ozkan, Kâzım Ortan, Beşir Unal, Cemil Arşan, Başarılar dileriz.

### Teşekkür

İşçi sigortaları kurumuna KARTAL şubesi hekimi, Dr. Yaşar Güly'a, Yunus Çimento fabrikası işçileri gördükleri ve görmekte oldukları, şefkat, ihtimam ve yakın ilgiden ötürü kendilerine şükran ve teşekkürlerini - gazeteniz tavasutundan rica ederler.

Yunus Çimento Fb. İşçileri Adına

Bş. Müessil Şerif Uzümçü

### Mutlu bir nişan

Herekede apre işçisi Ayşe Öz-yetim ile dokuma işçisi Mehmet Gec 26.9.951 günü nişanlanmışlardır. Saadetler dileriz.

### Mutlu bir doğum

Muharrir arkadaşlarımızdan Lütfü Erişçinin 21.9.951 günü bir kız çocuğu dünyaya gelmiştir. Ayşe Samiha adı verilen yavruya uzun ömür ve ana - babasıyla birlikte saadetler dileriz.

onlardan sonra gelen 10 u da yedek üye olarak kabul ve ilân oldu başlanarak ilk 15 kişi aslı üye ve nurlar.